تۇغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتنىشىش

[ئۇيغۇرچە]

الاحتفال بأعياد الميلاد ومشاركتها

[باللغة الأويغورية]

ئابدۇلۋەھھاب ئەتتەرىرى

عبد الوهاب الطريري

تەرجىمە قىلغۇچى:ئا.قارلۇقى

المترجم: ع. قارلوقي

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكيني

رىياد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 – 2007

توغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتنىشىش

غەربنىڭ تۈرمۇش ئادەتلىرى مۇسۇلمانلارنىڭ ھاياتىي پائالىيەتلىرىگە تەسىر كۆرسەتكەننى ئانچە ھەيران قالارلىق ئىش بولمىسىمۇ، مۇسۇلمانلارنىڭ گاھىدا نادانلىق گاھىدا سەل قارىشىدىن خىرىستىيان ئەللىرىنىڭ دىنى ئېتىقادلىرى ۋە پائالىيەتلىرىنى ئۆزىگە سىڭدۈرۈۋالغانلىقى ھەقىقەتەن ھەيران قالارلىق ئىش.ئەنە شۇلار قاتارىدىن ئۇلارنىڭ توغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش بايراملىرى ئەتراپىمىزدىكى تىلۋىزىيە قاناللىرى ئارقىلىق تېخىمۇ زور مەزمۇنغا ئىگە قىلىنىۋاتىدۇ. چۈنكى، ئۇنىڭدا مۇسۇلمانلارنىڭ ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىنى ئۆزىگە جەلىپ قىلىدىغان شەھۋانى مەزمۇندىكى ئويۇن- كۈلكىلەر بار. روشەنكى، بىز بۇنىڭ دىنىي ئارقا كۆرنىشى ۋە ئۇنىڭغا نىسبەتەن دىنىمىز (ئىسلامنىڭ) نىڭ شەرئىي ئەھكاملىرىنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىدىن غاپىل ھالدا يۈرۈۋاتىمىز.

قىز - يىگىتلىرىمىز ئۆزلىرىنى پەرۋانە كەبى ئۇرۇۋاتقان توغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش بايرىمى تۆۋەندىكىدەك بىر قانچە خىل شەكىل ياكى جەريانلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ:

1- بىر - بىرىنى قۇتلۇقلاش .

2- تەبرىك كارتلىرىنى ئەۋەتىش .

3 - بۇ مۇناسىۋەت بىلەن بىر - بىرىگە ھەدىيە بىرىش .

4 - مەيلى چاي يىغىلىشى ياكى كەچلىك غىزا بولسۇن، يىلدا بىر قېتىم زىياپەت بىرىش .

5 - بۇ مۇناسىۋەت بىلەن باللارغا ئويۇنچۇق ۋە تاتلىق - تۈرۈملەرنى بىرىش .

6 - باللارنىڭ ھەرخىل تۈردىكى ئويۇنچۇقلارنى ئوينىشى.

7 - بىر كۈن ئىشلىمەسلىك ، مەكتەپكە بارماسلىق.

8 ـ بىۋاستە تارقىتىلىدىغان تىلېۋىزىيە پىروگراممىلىرىغا تىلفون قىلىپ، يېقىن تونۇشلىرىغا، دوستلىرىغا ناخشا ـ مۇزىكا ھەدىيە قىلىش .

9 ـ تۇغۇلغان كۈننى تەبرىكلەپ كېچىسى ئۇخلىماي چىقىش.

10 ـ مېھمانخانىلاردا ، كەچلىك يېغىلىش زاللىرىغا بېرىش، ھەتتا بۇ خىل كۈن تېخىمۇ بەكرەك داغدۇغا بىلەن ئۆتكۈزىلىدىغان دۆلەتلەرگە سەپەر قىلىش... قاتارلىقلار.

بۇ پائالىيەتنىڭ ھەجمىنىڭ چوڭ ـ كىچىكلىكى، قاتناشقۇچىلارنىڭ ئاز ـ كۆپلىكى بىلەن ھەر ئەللەردە قىسمەن پەرقلەر بولۇپ، بىر قىسىم ئىسلام ئەللىرىدە قىسمەن مۇسۇلمانلار تۇغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش بايرىمىنى ئىسلامدىكى قۇربان ۋە روزا ھېيت بايراملىرىنىڭ ئالدىغا قويۇۋالدۇ. ئىسلامدىكى بايراملارنىڭ تەنتەنىسى تۇغۇلغان كۈن بايرىمىغا قارىغاندا ئەرزىمەس بىر ئىشتەك نەرسىگە ئايلىنىپ قېلىۋاتىدۇ... بۇ ئەھۋال ھەممە كىشىلەرگە مەلۇملۇق.

بۈنىڭدىن 700 يىللار ئىلگىرى ئىبىن تەيمىيىە بۇ ئىشتىن قاتتىق ئاگاھلاندۇرغان، كېيىنكى مەزگىللەردە ئۇستاز مۇنتەسىر ئەززەييات «ئەررىسالە» دېگەن ژورنالدا (بايراملىرىمىز) دېگەن تېمىدا بىر پارچە ماقالە يېزىپ، بۇ ئەھۋالدىن ھەزەر ئەيلەشكە چاقىردى. ئۇ ماقالىسىدە ئەمىلىي كۆرۈنۈشىنى تەسۋىرلەپ مۇنداق يازىدۇ: « مىسىر خەلقى ئالەمچە شاتلىق ئىچىدە ئۆتكۈزىۋاتقان يېڭى يىل ۋە تۇغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش پائالىيىتى ... چىركاۋلارغا قانچىلىك ئىپتىخار تۇيغۇسى بېغىشلاۋاتقاندۇ؟!...»

ئۇستاز مۇنتەسىر ئەززەيياتنىڭ تۇغۇلغان كۈننى تەبرىكلەش بايرىمىنى تەسۋىرلىگەن بۇ ماقالىسى بۇنىڭ ئەللىك يىللار ئىلگىرى يېزىلغان. ئەگەر ھازىرقىدەك تىلېۋىزىيە، رادىئو ۋە ئىنتېرنېتخانىلاردىكى تۇغۇلغان كۈن ۋە يېڭى يىلنى تەبرىكلەش بايراملىرىنى كۆرگەن بولسا، نېمىلەرنى يازاتتىكىن؟!!شۇڭا، بۇ بايرامنىڭ ماھىيىتىنى ئېنىقلاش ۋە ئۇنى ئۆتكۈزۈش، قاتنىشىشلارنىڭ شەرئىەتتىكى ھۆكمىنى ئېنىق بەلگىلىشىۋېلىشىمىز لازىم؛ بۇنىڭ كەينىدىن چېپىۋاتقان كىشىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇش ۋە

قاتنىشىۋاتقان خېلى كۆپ ساندىكى مۇسۇلمانلارنىڭ زېھنىدە هازىرغىچە ئېنىق بولماي كەلگەن بۇ بايرامنىڭ ئېتىقادىي كېلىپ چىقىشىنى ئېنىقلىۋېلىشىمىز لازىم.

ئېيسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنى «كىرىسماس بايرىمى» دەپ ئاتىلىدىغان بولۇپ، ئۇ بارلىق خىرىستىيانلار نەزىرىدىكى دېكابىرنىڭ 25 ـ كۈنىدۇر. بۇ پائالىيەتنى خىرىستىيانلار ئېيسا ئەلەيھىسسالام تۇغۇلغانلىقىنى يېڭىدىن ئەسلەش بايرىمى دەپ قارايدىغان بولۇپ، بۇ بىر خىل دىنىي ئەقىدە ۋە ئىبادەت ھېساپلىنىدۇ. ئۇلار بۇ كۈندە چىركاۋلارغا بېرىپ، ئۆزىنىڭ مەخسۇس دۇئا ـ ئىبادەتلىرىنى ئورۇنلايدۇ، يېرىم كېچە بولغاندا بايرام ئەڭ يۇقىرى پەللىگە كۆتىرىلىدۇ، چىركاۋلارنى زىننەتلەيدۇ، قاتناشقۇچىلار تۇغۇلغان كۈن بايرىمى ناخشىسىنى تۇۋلايدۇ. بۇ بايرام بۇددىستلارنىڭ دىنى پائالىيەتلىرىدىن خېلى كۈچلۈك ئوزۇق ئالغان، روملۇقلار نۇر ئىلاھىي ، ھوسۇل ئىلاھىي... دېگەنلەرنى تەبرىكلەيتتى. خىرستىيان دىنى رۇملۇقلارنىڭ رەسمىي دىنىغا ئايلانغاندىن كېيىن، ياۋرۇپادىكى ئەڭ مۇھىم دىنى بايراملىرىنىڭ بىرى سۈپىتىدە ساقلىنىپ قالدى. پادىشاھ نىكولاس بۇ بايرامدا ھەدىيەلەرنى تارقىتىشنىڭ سىمۋولىغا ئايلاندى، ئۇنىڭدىن ئاتا پوپ نويىل نىكولاسنىڭ ئورنىدا باشقىلارغا ـ خۇسۇسەن كىچىك باللارغا ـ ھەدىيە تەقدىم قىلىشنىڭ سىمۋولى بولۇپ قالدى.(كاپىرلانىڭ بايراملىرى ـ ئىبراھىم ئەلھەقىل . 41ـ 42 بەتلەر)

شەرئىي ھۆكمى:

ئەمما بۇنىڭغا ھەر قانداق شەكىلدە قاتنىشىشنىڭ شەرئىيەتتىكى قۇرئان، ھەدىس كۆرسەتمىلىرى، ساھابىلەرنىڭ بايانلىرى ۋە ئۆلىمالارنىڭ بىرلىككە كىلشى... قاتارلىقلارغا تايانغان ھۆكمى ھارامدۇر. بۇنىڭدىن باشقا ئۆلىمالارنىڭ بۇ بايرامنى ئۆتكۈزۈش ۋە قاتنىشىشنىڭ ھاراملىقىغا دائىر يېزىغان كىتاپ ـ رىسالىرى، پەتىۋالىرىمۇ ناھايىتى كۆپ. ھەنەپىي ئۆلىمالىرىدىن مەشھۇر ئالىم ئەبۇ ھەفسىل بەستى مۇنداق دەيدۇ: « كىمىكى كاپىرلارنىڭ بايرىمىدىنى قوتلۇقلاپ ، مۇشرىكلەرگە توخۇم كەبى بىر نەرسە ھەدىيە قىلسا، ئاللاھقا كۇپۇرلۇق قىلغان بولىدۇ.» بۇ ھەقتە يەنە ئىبنى تەيمىيە،

ئىبنى قەييۇم قاتارلىقلارنىڭ كىتاپلىرىدىكى مەخسۇس تېمىلاردىن باشقا، شەيخ ئىبراھىم ئىبنى مۇھەممەد ئەلھەقىيلىنىڭ «كاپىرلارنىڭ بايراملىرى ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ

ئۇنىڭغا قارىتا مەيدانى» ناملىق كىتاپلىرىمۇ بۇ توغرىدا نۇرغۇن ھۆكۈملەرنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ.

بىز بۇ كۆزنەكتە شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييەنىڭ سۆزلىرىنى خۇلاسىلەش بىلەن بىرگە، بۇ بايرامنىڭ ماھىيىتى ۋە شەرئىي ھۆكمىنى بايان قىلىدىغان بىر قىسىم پەتىۋالارنى تاللاپ ھوزۇرۇڭلارغا سۇندۇق.

غايەت زور ھەجىمدىكى تىلۋىزىيە قاناللىرىنىڭ تەھدىدىگە، مۇسۇلمانلار ئارىسدا خىرىستىيانلارنىڭ دىنى پائالىيەتلىرىنىڭ يوشۇرۇن ئۆزلىشىۋېلىش دولقۇنىغا ئۇچراۋاتقان بىر پەيتتە ياشاۋاتىمىز. مۇسۇلمانلار دۇنياسىنى دىگۈدەك ئۆز ئىلكىگە ئېلىۋالغان غەپلەت ئۇيقۇسى بىزنى تېخىمۇ جىددى ۋە سەمىمىلىك بىلەن پەرزەنتلىرىمىزگە يوقىرىدا بايانى كەچكەن ئىشلارنىڭ ئارقا كۆرنىشىنى ئېنىق كۆرسىتىپ بىرىپ، مۇسۇلمانلارنىڭ قەلبىدە يەرلىشىپ قېلىش خەۋپى كۆرىنىپ تۇرىۋاتقان بۇ خىل ھادىسىگە قەتئىي قارشى تۇرىشىمىز لازىم. مۇسۇلمانلارنىڭ قەلبىدە ھېيىت- بايراملىرىنى قەدىرلەش، دىنىغا، ئەقىدە - ئېتىقادىغا، ئۆرپ- ئادەتلىرىگە خاس بىر خىل ئالاھىدىلىك شەكىللەندۇرۇش زۆرۈرىيىتى بىزنىڭ نۆۋەتتىكى باش تارتىپ بولمايدىغان مەجبۇرىيىتىمىز... مۇسۇلمانلارنىڭ قۇرئان، ھەدىس ماھىيىتىگە مۇناسىپ چىن مۇسۇلمان بولشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ دىنىنى قەدىرلەش تۇيغۇسىنىڭ ھەقىقىي رەۋىشتە ئەمەلگە ئېشىشى ئىنتايىن زۆرۈر.

ئاللاھ ھەممىمىزنى توغرا يولدا مېڭىشقا، دىنىمىزنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى ۋە ئۇ ئارقىلىق ئۆزىگە قەدىرلەش پۇرسەتلىرىگە مۇيەسسەر قىلسۇن، ئامىن!